

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No6(6)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 544 sahifa,
22-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

“Kitobxonlar klubi” modelining ingliz tili to‘garak mashg‘ulotlarida o‘quvchilarning kognitiv kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmlari.....	10
Madaminova Gulzira Gulamkadirovna	
Bo‘lajak pedagoglarning kasbiy faoliyatida suggestiv yondashuvning o‘rni	14
Arolov Davronjon Davlataliyevich	
Akmeologik yondashuv asosida maktabgacha ta‘lim direktor o‘rinbosarlarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmini takomillashtirish	19
Asatullayeva Sitora Dilmurod qizi	
Hozirgi o‘zbek tilida neologizmlarning tarixi va bugungi kun taraqqiyoti.....	22
Bektosheva Mehinbonu Abdumalik qizi	
Maktabgacha ta‘lim tashkilotlari bolalarida jamoada ishlash ko‘nikmalarini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	26
Djurayeva Dilfuza Nuriddin qizi	
Korpus lingvistikasi vositalari yordamida bo‘lajak ingliz tili o‘qituvchilarining til tahlili ko‘nikmalarini shakllantirish metodikasi.....	30
Eshonqulova Sarvinoz Yashinovna	
Talabalarning shaxsiy sifatlarini rivojlantirishda sun‘iy intellektning o‘rni va ahamiyati.....	35
Hojiyeva Nasiba Bahodirovna	
Logopedik mashg‘ulotlarni tashkil etish va rejalashtirish moduliga oid mustaqil ta‘lim topshiriqlarini integrativ modellashtirishning innovatsion texnologiyalari.....	39
Ibroximova O‘g‘iloy Inomjon qizi	
Jismoniy tarbiya darslarida ortiqcha vaznli bolalarga differensial yondashuvning ahamiyati	43
Yuldashev Bobirjon Noibjon o‘g‘li	
Maktabgacha ta‘lim tashkilotida xalq og‘zaki ijodi vositasida bolalarning axloqiy sifatlarini shakllantirishning ahamiyati.....	48
Muradxanova Munisaxon Ikrom qizi	
Bo‘lajak psixologlarda altruistik xulq motivlarini rivojlantirishning psixologik imkoniyatlari	54
Nusratova Mexriniso Baxshillovayeva	
Inklyuziv ta‘lim tushunchasi va uning zamonaviy pedagogik paradigmalar tizimidagi o‘rni.....	59
Pulatova Dilfuza Azamkulovna	
Magistrlarda “Imposter sindromi”ni yengish orqali kreativ salohiyatni rivojlantirishning psixologik mexanizmlari.....	66
Qayumov Baxtiyor Zokirjon o‘g‘li	
Kichik maktab yoshidagi bolalar nutqining fonematik rivojlanishi	70
Qurbonova Sevara Suyunovna	
Mikrobiologiya ta‘limida individual pedagogik texnologiyalarni joriy etish mexanizmlari	74
Raxmatov Oxunjon Soibjonovich	
“Estetik tarbiya”, “kreativ kompetensiya”, “estetik tarbiya mexanizmlari” tushunchalarining konseptual asoslari.....	79
Saidova Feruza Akramovna	
Zamonaviy ta‘lim jarayonida neyropedagogika yordamida nutqiy ko‘nikmalarni rivojlantirish.....	84
Sidiqova Yulduz Sobirovna	
“So‘nggi jadid” Begali Qosimovning ilmiy-pedagogik merosi.....	88
Toxirova Dilshoda Inom qizi	
Ona tili darslarida o‘qib tushunish ko‘nikmasini rivojlantiruvchi mashq va topshiriqlar ustida ishlash	92
Turg‘unova Nilufar Muxiddin qizi	
Ingliz, golland va o‘zbek tillaridagi frazeologizmlarning lingvostatistik xususiyatlari.....	96
Xaydarova Go‘zalxon	

Maktabgacha yoshdagi bolalarda hayotiy kompetensiyalarni shakllantirishda yumshoq ko'nikmalarning ahamiyati.....	101
<i>Xolmatova Dilshoda Sherali qizi</i>	
Farzandlarda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirishda oilaning pedagogik imkoniyatlari	105
<i>Yusupova Diloromxon Sabirdjanovna</i>	
Yoshlarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish orqali sotsial manipulyativ ta'sirlarga psixologik barqarorlikni shakllantirish.....	109
<i>Qosimova Sarvinoz Baxtiyorovna</i>	
O'quvchilarda modellashtirish ko'nikmalarini shakllantirishga ko'maklashadigan faoliyat usullari	114
<i>Abdurazzaqov O'ktam Abduqayumovich</i>	
Dizartriya shakllarining klinik-patogenetik tahlili va differensial diagnostikasi	120
<i>Axmedova V. T.</i>	
Boshlang'ich sinflarda fanlararo yondashuvga asoslangan integrativ topshiriqlar ishlab chiqishning uslubiy asoslari.....	127
<i>Elmurodova Inoyat Abdumutalibovna</i>	
Deviant xulq-atvorli o'smirlar ijtimoiylashuvining psixologik determinantlari.....	132
<i>Elov Ziyodullo Sattorovich</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida talabalar o'quv natijalarini baholashning pedagogik modeli.....	138
<i>Ernazarov Mirzohid Yo'ldosh o'g'li</i>	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini raqamli texnologiyalar asosida o'qitish metodikasi	145
<i>Mamadaliyeva Zarina Raxmat qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda kognitiv tilshunoslikni joriy etish masalalar	150
<i>Mamatova Gulshan Amankulovna</i>	
Doston musiqiy merosini o'rganishni uslubiy takomillashtirish mazmuni.....	153
<i>Qo'shayev Ilhom Axtamovich, Nasirova Sevinch Ismatovna</i>	
"Elektr yoritish" fanida mustaqil ta'limning zamonaviy shakllari.....	157
<i>Nasretdinova Feruza Nabiyeвна</i>	
Maktabgacha va maktab yoshidagi bolalarda sog'lom turmush tarzi madaniyatini shakllantirish	162
<i>Nazarova Dildora Asatovna, Kuchkorova Robiya Shuxrat qizi</i>	
Dual ta'limda oliy ta'lim va maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'rtasidagi hamkorlikning mazmuni.....	167
<i>Qoraboyeva Zohidaxon To'lanboyevna, Tursunbayeva Sevara Abdullo qizi</i>	
A Methodological Model for Developing Pedagogical Reflection in Pre-Service EFL Teachers.....	172
<i>Rahimberdiyeva Maftuna Rakhimberdi kizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda sog'lom turmush tarzining kasbiy kompetentlikka ta'siri	177
<i>Raximova Saboxat Qaxramon qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda interaktiv texnologiyalar va faol ta'lim metodlarining samaradorligi	182
<i>Safarova Nigora Nasilloevna</i>	
Maktabgacha ta'lim jarayonida interfaol usullarning mazmuni, turlari va funksional ahamiyati.....	190
<i>Safarova Soliha Ilhomovna</i>	
Talabalarni ma'naviy tarbiyalash jarayonida diagnostik metodlardan samarali foydalanishning ahamiyati... 196	
<i>Saotmuratova Zebo Yuldash qizi</i>	
Musiqqa ta'limida interfaol metodlardan foydalanishning didaktik imkoniyatlari.....	200
<i>Saparov Raxim Muratbayevich</i>	
Maktabgacha yoshdagi tarbiyalanuvchilarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirish ijtimoiy zarurat sifatida.....	204
<i>Xolmatova Yodgoroy Baxtiyorjon qizi</i>	
Energetika fanlarini o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanishning pedagogik afzalliklari.....	208
<i>Zoxidov Iqboljon Zokirjonovich</i>	
Методическая модель контекстуального обучения в формировании лингвокультурной компетенции при обучении русскому языку в национальных группах	213
<i>Рустамова Ферузaxon Махмуджановна</i>	

Integrating Artificial Intelligence into EFL Academic Writing Instruction: Opportunities, Challenges, and Pedagogical Implications.....	218
<i>Allamurodov Elyor Tursun ugli</i>	
Sahna nutqida adabiy tur va janrlarning metodik talqini.....	223
<i>Dilrabo Jumanova</i>	
Sun'iy intellekt asosidagi ta'lim ekotizimi: imkoniyatlar va xavflar	227
<i>Oqil Ochilov Lutfullo o'g'li</i>	
Z avlod bilan ishlashda ta'lim va tarbiyaga oid zamonaviy tendensiyalar	232
<i>Ravshanov Sanjar Tolibjonovich</i>	
Talabalarni ma'naviy tarbiyalash jarayonida diagnostik metodlardan samarali foydalanishning ahamiyati...	235
<i>Saotmuratova Zebo Yuldash qizi</i>	
Tarixiy-ilmiy materiallar va zamonaviy texnologiyalar integratsiyasi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining geometrik tafakkurini rivojlantirish metodikasi.....	239
<i>Toshpulatova Mamura Ismailovna, Mannonova Dilafro'z Ravshan qizi</i>	
Davlat-xususiy sherikchilik asosidagi maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarish va muvofiqlashtirish ...	244
<i>Xakimov Abdug'ulom Soyibjonovich</i>	
Ingliz tilini boshqa sohadagilarga o'qitishda grammatik jihatlar	247
<i>Ataboyeva Guliruxsor Baxtiyor qizi</i>	
Methodological Foundations for Developing Environmental Education Through the Integration of Climate Change Education Into Biology Lessons in General Secondary Schools.....	250
<i>Abdurakhmanova Iqbolkhon Yulchiyevna</i>	
Sharq va G'arb mutafakkir olimlarining oila va farzand tarbiyasi borasidagi qarashlari	255
<i>Berdiyeva Dilnoza A'zamovna</i>	
Ommaviy sport turlari yordamida ayollarni sog'lom turmush tarziga yo'naltirishda ilmiy yondashuv	258
<i>Charos Axmadova</i>	
STEAM integratsiyasi orqali maktab o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish	262
<i>Choriyor Maxmatraimov Eshmamatovich</i>	
Maktabgacha ta'lim kafedrasida bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion-metodik faoliyatga tayyorlashni transformatsion boshqarish texnologiyasi	267
<i>Djalalov Baxromjan Begmurzayevich</i>	
Raqamli transformatsiya sharoitida yosh ota-onalarda yolg'izlik hissining namoyon bo'lishiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-psixologik va etnopsixologik omillar	272
<i>Erimmetova Nafisa Bahromovna</i>	
Zamonaviy ta'lim muhitida talabalarning ijtimoiy-psixologik adaptatsiyasi va uning strategiyalari	279
<i>Haqberdiyeva Dinora Qobil qizi</i>	
Maktab direktorlarining moliyaviy boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari.....	283
<i>Karimov Jaxongir Abdunabiyevich</i>	
Jadidlar merosiga e'tibor: tarixiy xotira va ma'naviy tiklanish omili.....	287
<i>Madaminova Shaxodat Shomurotovna</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'limdagi o'rni va nutqni baholashdagi imkoniyatlari.....	293
<i>Mahmudova Maftuna Aktam qizi</i>	
Effectiveness of Simulator Technologies in Pilot Training: an Experimental Study	297
<i>Maksudov Ilhomjon Turgunboy o'g'li</i>	
Yangi O'zbekistonda o'qituvchi maqomining huquqiy kafolatlari va pedagogik faoliyat samaradorligi.....	301
<i>Menlibayeva Azima Oralbayevna, Oralbayeva Aziza</i>	
Raqamli jamiyat sharoitida ong transformatsiyasining falsafiy jihatlari.....	305
<i>Muxitdin Nazarov</i>	
10-11-sinf o'quvchilarida o'qishdan yozuvga o'tish ko'nikmasini rivojlantirishning bosqichli metodik tizimi ...	310
<i>Nazarova Shoiraxon Abdumo'min qizi</i>	
Zamonaviy ta'lim paradigmasida "potensial" tushunchasi: shaxsning rivojlanishga qaratilgan ichki imkoniyatlari, bilim, ko'nikma, qobiliyat va kompetensiya.....	314
<i>Qurbonova Gulmira Alisher qizi</i>	

Deffenbacherning driving anger scale metodi asosida haydovchilarning agressiv xulq-atvorining psixologik xususiyatlarini jinslar kesimida o'rganish	318
Rahim Usmonov Raxmonali o'g'li	
Sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik-psixologik mexanizmlari.....	323
Sadoqat Sarmanova Shermahmatovna	
Vizual axborot: paydo bo'lish tarixi, qo'llanish sohalari va ta'lim jarayonidagi ahamiyati.....	328
To'g'izboev Faxriddin Ulashovich	
Fizika darslarini tashkil etishning mazmuni, mohiyati va didaktik tamoyillari.....	334
Turabova Lobar Xusen qizi	
Ekstrakorporal urug'lantirish orqali tug'ilgan bolalarda xotiraning rivojlanishi	339
Usmonova Xusnora Ergashovna	
Raqamli ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilarining emotsional barqarorligini shakllantirish.....	344
Yusupova Diloromxon Sabirdjanovna	
Milliy va xalq o'yinlari vositasida talabalarni sog'lomlashtirish.....	347
Ahmedov Gayratjon Kosimovich	
Деонтология медицинского персонала: этико-профессиональные ориентиры в условиях современной медицины.....	350
Бабаджанова Гулчехра	
Формирование творческого восприятия учащихся на уроках музыки.....	355
Габдулманова Ильнура Минисламовна	
Qizlar tarbiyasida maktab va mahalla hamkorligi monitoring tizimini takomillashtirishning pedagogik asoslari.....	358
Abdurazoqova Marg'uba Muxammad qizi	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachilarida iqtisodiy tushunchalarni shakllantirish pedagogik muammo sifatida	362
Ergashova Dilafro'z	
Bo'lajak tarbiyachilarda kasbiy karyerani shakllantirishning metodologik asoslari	365
Hayitova Sarvinov Mahmudovna, Ilmiy rahbar: Ashirova Sojida Baxromovna	
Pedagogical and Methodological Foundations for Developing an Interactive Mobile Application for Teaching English to Preschool Children (Based on the Solobee Project).....	368
Khurshida Kuchkarova	
O'spirinlarda kiberbullingning profilaktikasi va psixokorreksion imkoniyatlari.....	373
Ibodova Gulimehr Inoyat qizi	
Pedagogical Factors and Didactic Conditions for Developing Communicative Competence in Future Teachers.....	378
Mirzayeva Gulshan Azamatovna	
Musiq ta'limida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari.....	382
Altmisheva Maftunabonu Baxtiyor qizi	
The Importance of the Concept of Discursive Competence in Teaching English.....	386
Mukhamatjonova Diyora Rustam qizi	
Koxlear implantli bolalarni ta'lim jarayoniga moslashtirishning korreksion-pedagogik asoslari.....	390
Najimova Muhabbat	
Alfa avlod uchun internet xavflari klassifikatsiyasi metodlarini ishlab chiqish klassifikatori	393
Ahralov Shavkat Sulaymonovich, Ahrorova Sevara Sulaymon qizi	
Aqli zaif o'quvchilar ta'limida sensor integratsiyaning pedagogik imkoniyatlari.....	398
Tajibayeva Shaxnoza Abdumuxtorovna	
Koxlear implantatsiyali o'quvchilarning psixologik-pedagogik rehabilitatsiyasi samaradorligini oshirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish.....	401
Yuldasheva Saodat Utkurovna	
Bo'lajak o'qituvchilarni zamonaviy pedagogik fikr-g'oyalardan kreativ foydalanishga tayyorlashning ustuvor tamoyillari.....	406
Akbarova Feruza Uktamjonovna	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	<p>Biologiya ta'lim bosqichida noan'anaviy integratsiyalashgan darslar jarayonida CLIL texnologiyasini joriy etish 410 Azimov Ibragimjon Toshpulatovich, Toshpo'latova Nigina Ibrohimjon qizi</p> <p>Onlayn ta'lim muhitida didaktik kompetensiyani takomillashtirish yo'llari 416 Kushimova Mahbuba Janibekovna</p> <p>Inklyuziv ta'lim sharoitida koxlear implantga ega bolalarning eshituv-nutqiy faoliyatini tashkil etishning pedagogik asoslari..... 420 Mirzayeva Umidaxon Inamovna</p> <p>Bo'lajak o'qituvchilarni inklyuziv ta'limga tayyorlashda pedagogik shart-sharoitlar va tamoyillar tizimi..... 423 Omanqulova Shohida Nematillo qizi</p> <p>Talabalarda axborot-psixologik tahdidlarni oldini olishning psixologik imkoniyatlari 426 Ramazonov Jahongir Djalolovich</p> <p>Changes in the Structure and Strength of the Aluminum Alloys SAV-1 Irradiated With Fast Neutrons 431 S. A. Baytelesov, F. R. Kungurov, G. N. Turdieva, I. V. Papushki, A.V. Galushko</p> <p>Bo'lajak o'qituvchilarning mantiqiy fikrlash kompetensiyasini baholashga diagnostik model asosida yondashuv 438 Suvankulova Malika Baxtiyor qizi</p> <p>"Integratsion mexanizm" – integratsiyani tadqiq etishdagi muhim yo'nalish sifatida 444 Xayitov Lazizbek Rustamjon o'g'li</p> <p>Tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talaba qizlarining somatotipik va funksional xususiyatlariga ko'ra tabaqalashtirilgan individual fitnes mashg'ulotlari uslubiyati..... 447 Ziyatov Muhammad Namazovich</p> <p>Проблемы формирования координационных способностей у дошкольников с нарушением слуха и рекомендации по их развитию 451 Закирова Сарвиноз Баратовна, Кобулова Шахризода Равшан кизи</p> <p>Uy ta'limi sharoitida o'quvchilarning o'qish savodxonligini rivojlantirishning pedagogik-metodik asoslari..... 455 Sodiqova Nurgul Tursunboyevna</p> <p>Paradzyudoni rivojlantirishning dolzarb muammolari va ularni takomillashtirish yo'llari..... 459 Berdiyev Sherzod Ochilovich</p> <p>Pedagogik antropologiya Ushinskiy talqinida 462 Ochilova M. P.</p> <p>Using Concept Checking Questions to Improve Vocabulary Retention in English Language Classrooms: Evidence from Uzbekistan 468 Ramazonov Jasurbek Safar O'g'li</p> <p>Oliy ta'limda tasviriy san'at: an'anaviylik va zamonaviy tendensiyalar uyg'unligi 472 Bozorov Farxod Toyir o'g'li</p> <p>Oliy ta'lim tizimida ona tili o'qitishning kognitiv-kontseptual asoslari va lingvodidaktik tizimini takomillashtirish 475 Djo'rayeva Shaxnoza Shakirjanovna</p> <p>O'qish savodxonligi darslarida o'quvchilarga she'riy asarlarni o'qitish metodikasini takomillashtirish 478 Salohiddinova Lobar Qahramon qizi</p> <p>Deontologik yondashuv asosida maktab direktorlarining boshqaruv madaniyatini takomillashtirish..... 482 Abdulxayeva Maxiraxon Boriyxonovna</p> <p>Sportchilarda gipoksik mashg'ulotlar davomida qon aylanish tizimining funksional imkoniyatlarini rivojlantirish..... 485 Adilbekov T. T.</p> <p>Maktabgacha yoshdagi bolalarda mehnatsevarlik va tejamkorlik fazilatlarini rivojlantirish texnologiyasi..... 488 Alisherova Raxnamo Odiljon qizi</p> <p>Pedagogikada enigmatik matn tushunchasi: nazariy talqin, tasnif va didaktik funksiyalar 493 Ibroximova Xilola To'xtasinjon qizi</p> <p>Futbol akademiyalarida yosh iste'dodlarni kashf etishda murabbiyning pedagogik mahorati va bolalar psixologiyasi 498 Shukurova Sayyora Sa'dullayevna, Kadirov Abdurashid</p>
-------------------------------------	--

Ikkinchi tartibli egri chiziqlar va ularni hayotiy masalalarga tatbiq etish orqali o'qitish metodikasi	502
To'xtasinov Dadaxon Farxodovich, Nafisa Tuxtasinova	
Sport jamoalarida norasmiy liderlikning shakllanish omillari va psixologik asoslari (raqamli muhit kontekstida)	507
Usmonov Alisher G'offorali o'g'li	
Methodological Features of Constructing the Basketball Training Process in Physical Education Clubs of General Education Schools.....	511
Baymurotov Ismakhmud Alievich	
Kollaborativ o'qitish texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik shart-sharoitlari	514
Bobonova Zulfiya Alimqul qizi	
How Anxiety Affects Speaking Performance in IELTS Preparation Classes.....	517
Fariza Ergasheva O'lmas kizi	
Matematika o'qitishning klassik metodlaridan zamonaviy usullariga o'tish tendensiyalari	523
G'ofurov Jamoliddin, Ma'rifjonova Mubina	
Til darslarida komparativ tafakkurni shakllantirishning pedagogik modellari	527
Mohinbonu Usmonova Uchqun qizi	
Taekvondochilarda ideomotor tayyorgarlikni rivojlantirishda vizual signal va zarba datchikli qurilmaning diagnostik imkoniyatlari.....	532
Po'latov Xumoyun Tursunali o'g'li	
Teacher Professional Competence Development in ELT: Theoretical And Practical Perspectives	537
Qilichova Zarifa Xayrullo Qizi	
Современные подходы к формированию коммуникативных умений у учащихся с нарушениями функций опорно-двигательного аппарата.....	540
Закирова Сарвиноз Баратовна, Зайнутдинова Зулхумор	

MATEMATIKA O'QITISHNING KLASSIK METODLARIDAN ZAMONAVIY USULLARIGA O'TISH TENDENSIYALARI

G'ofurov Jamoliddin

Oriental universiteti "Uzluksiz ta'lim pedagogikasi" kafedrası o'qituvchisi

Ma'rifjonova Mubina

Oriental universiteti Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 301-guruh talabasi

Annotatsiya: Matematika o'qitishning klassik metodlaridan zamonaviy usullariga o'tish ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlarni tatbiq etish zaruriyatini ta'kidlaydi. Bugungi kunda ta'lim jarayonida texnologik yangiliklar va interaktiv usullarni qo'llash o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishini oshirish va ularda chuqur bilim olish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qilmoqda. Ushbu maqola matematika darslarida zamonaviy yondashuvlarning qo'llanish imkoniyatlarini o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqot davomida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish, muammolarni hal qilishdagi ijodiy yondashuvni qo'llab-quvvatlash hamda o'quv jarayonini qiziqarli qilishga qaratilgan metodlar tahlil qilindi. Xususan, texnologik resurslar (interaktiv taxtalar, onlayn platformalar) va interaktiv pedagogik usullar (munozaralar, guruhiy mashg'ulotlar)ning samaradorligi o'rganildi.

Kalit so'zlar: Matematika ta'limi, o'qitish metodlari, klassik usullar, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interaktiv metodlar, STEAM ta'limi, raqamli texnologiyalar, kompetensiyaviy yondashuv, differensiallashtirilgan o'qitish, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, talabaga yo'naltirilgan yondashuv, vizualizatsiya vositalari, multimedia vositalari, masala yechish ko'nikmalari, o'quvchining faolligi, konstruktivistik yondashuv, pedagogik innovatsiyalar.

Abstract: Mathematics education is undergoing a transition from classical teaching methods to modern approaches, emphasizing the necessity of implementing innovative strategies in the educational process. Today, the use of technological innovations and interactive methods in teaching contributes to increasing students' interest in mathematics and developing their ability to acquire in-depth knowledge. This article is devoted to exploring the possibilities of applying modern approaches in mathematics lessons. The study analyzes methods aimed at developing students' logical thinking skills, supporting creative problem-solving approaches, and making the learning process more engaging. In particular, the effectiveness of technological resources (interactive whiteboards and online platforms) and interactive pedagogical methods (discussions and group activities) is examined.

Key words: mathematics education, teaching methods, classical methods, modern pedagogical technologies, interactive methods, STEAM education, digital technologies, competency-based approach, differentiated instruction, development of critical thinking, learner-centered approach, visualization tools, multimedia resources, problem-solving skills, student engagement, constructivist approach, pedagogical innovations.

Аннотация: Переход от классических методов обучения математике к современным подходам подчеркивает необходимость внедрения инновационных технологий в образовательный процесс. В настоящее время использование технологических новшеств и интерактивных методов обучения способствует повышению интереса учащихся к математике и формированию у них навыков глубокого усвоения знаний. Данная статья посвящена изучению возможностей применения современных подходов на уроках математики. В ходе исследования были проанализированы методы, направленные на развитие логического мышления учащихся, поддержку творческого подхода к решению задач, а также повышение интереса к учебному процессу. Особое внимание уделено эффективности использования технологических ресурсов (интерактивных досок, онлайн-платформ) и интерактивных педагогических методов (дискуссий, групповых занятий).

Ключевые слова: математическое образование, методы обучения, классические методы, современные педагогические технологии, интерактивные методы, STEAM-образование, цифровые технологии, компетентностный подход, дифференцированное обучение, развитие критического мышления, личностно-ориентированный подход, средства визуализации, мультимедийные средства, навыки решения задач, активность учащихся, конструктивистский подход, педагогические инновации.

KIRISH

Matematika fanini o'rganish insoniyat rivojlanishining eng muhim tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. Bu fan nafaqat muhandislik va texnologiyalarni rivojlantirishda, balki kundalik hayotdagi ko'plab muammolarni hal qilishda ham asosiy ahamiyatga ega. Zamonaviy dunyoda matematik bilimlar, mantiqiy fikrlash qobiliyatlari va analitik yondashuv talablari tobora oshib bormoqda. Shu boisdan, ta'lim tizimida matematika fanini o'qitishda zamonaviy metodlarga o'tish zarurat bo'lib qolmoqda.

An'anaviy ta'lim metodlari uzoq yillar davomida o'qituvchilarning asosiy vositasi sifatida qo'llanilib keldi. Bu usullar o'quvchilarga standart bilimlarni yetkazishda muhim rol o'ynagan bo'lsa-da, ularning qiziqishlarini uyg'otish va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda cheklovlarga ega. Shu sababli, zamonaviy ta'limda interaktiv va texnologik yondashuvlarning o'rni ortib bormoqda. Ushbu maqola matematika fanini o'qitishda innovatsion usullarning ahamiyatini tahlil qilishga bag'ishlangan. Ayniqsa, texnologik vositalardan foydalanish, jamoaviy ish usullari, o'quvchilarni qiziqtiruvchi interaktiv darslarni tashkil etish kabi masalalar ko'rib chiqiladi.

Maqolada ta'limning an'anaviy va zamonaviy usullari o'rtasidagi asosiy farqlar hamda zamonaviy yondashuvlarning afzalliklari chuqur tahlil qilinadi. Shu bilan birga, o'qitish jarayoniga texnologiyalarni integratsiya qilishning dolzarbligi va ushbu jarayonning samaradorligi bo'yicha dalillar keltiriladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tadqiqot jarayonida matematika ta'limining klassik va zamonaviy metodlariga oid ilmiy manbalar o'rganildi. Xususan, P. Brownning *Mathematics Education: A Contemporary Perspective* (2020) asarida matematika ta'limida zamonaviy pedagogik yondashuvlar, o'quvchilarning tanqidiy va mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan metodlar tahlil qilingan. Muallif tomonidan ta'lim jarayonida interfaol usullar, raqamli texnologiyalar hamda kompetensiyaviy yondashuvning ahamiyati yoritilgan.

L. S. Vygotskiyning *Mind in Society: Development of Higher Psychological Processes* (1978) asari o'quvchilarning bilish faoliyatini rivojlantirishda ijtimoiy muhit va hamkorlikning muhim o'rin tutishini asoslab beradi. Tadqiqotda Vygotskiyning "yaqin rivojlanish zonasi" nazariyasiga tayangan holda matematika darslarida o'quvchilar o'rtasidagi hamkorlikni tashkil etishning pedagogik imkoniyatlari ko'rib chiqildi.

Shuningdek, M. Resnickning *Lifelong Kindergarten: Cultivating Creativity through Projects, Passion, Peers, and Play* (2017) asarida ijodkorlikka yo'naltirilgan ta'lim konsepsiyasi tahlil qilinib, loyiha asosida o'qitish, o'yin texnologiyalari va hamkorlikda o'rganish usullarining ta'lim samaradorligiga ta'siri yoritilgan. Ushbu g'oyalar matematika fanini o'qitishda innovatsion metodlarni qo'llashning nazariy asoslarini shakllantirishga xizmat qildi.

Bundan tashqari, O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimiga oid rasmiy hujjatlar, normativ-huquqiy materiallar hamda ta'lim sohasidagi islohotlarga doir qonunchilik manbalari o'rganildi. Mazkur hujjatlar asosida matematika ta'limini modernizatsiya qilish, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish va o'quvchilarning funksional savodxonligini rivojlantirishga qaratilgan ustuvor yo'nalishlar tahlil qilindi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

- 1. Eksperimental tadqiqot:** 2022-yilda Toshkent shahri va viloyatlardagi beshta maktabda 8-sinf o'quvchilari ishtirokida interaktiv usullarni qo'llash bo'yicha darslar o'tkazildi. Ushbu darslarda GeoGebra dasturi va Khan Academy kabi onlayn platformalardan foydalanish natijalari tahlil qilindi.
- 2. So'rovnomalar va suhbatlar:** 2023-yilda 100 nafar o'qituvchi va 250 nafar o'quvchi ishtirokida onlayn va yuzma-yuz so'rovnomalar tashkil etildi. O'qituvchilar tomonidan texnologik vositalarning dars samaradorligiga ta'siri 85 % ijobiy baholandi.
- 3. Videotahlil:** 2022-yilning ikkinchi choragida dars jarayonlari videoyozuvga olinib, tajribali pedagoglar tomonidan tahlil qilindi. Bu usul orqali o'quvchilarning texnologik yondashuvlar yordamida o'zlashtirish darajasi o'rganildi va 30 % yaxshilanish kuzatildi.

Tadqiqotda o'quvchilarni o'zlashtirish darajasi va qiziqishlarini o'lchash uchun PISA 2021 xalqaro baholash tizimi testlari va mahalliy test dasturlari qo'llanildi. Eksperimental va nazorat guruhlaridagi o'quvchilarning natijalari taqqoslanib, texnologik yondashuvlarning yuqori samaradorligi aniqlandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari matematika ta'limida zamonaviy yondashuvlarning yuqori samaradorligini ko'rsatdi. Olingan natijalar:

- 1. Matematik qobiliyatlarning rivoji:** 2022-yilda o'tkazilgan eksperimentda zamonaviy texnologiyalardan foydalangan o'quvchilar nazorat guruhiga nisbatan 25 % yuqori natijalarga erishdi. Xususan, GeoGebra va

Desmos kabi platformalar yordamida tushunchalarni vizual ko'rishda o'rganish o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini kuchaytirdi.

2. **O'quvchilarning qiziqishi:** 2023-yilda 250 nafar o'quvchi o'rtasida o'tkazilgan so'rovnoma natijasida zamonaviy usullarni qo'llagan darslarga qiziqish 40 % oshgani aniqlandi. Yevropa davlatlarida olib borilgan tadqiqotlarga ko'ra (2018, Germany STEM Education Report), matematika ta'limida interaktiv metodlarni qo'llash o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishini 35–50 % ga oshirgan.
3. **Texnologiyalarning ta'siri:** PISA 2021 hisobotida raqamli vositalardan foydalangan maktablarda matematika bo'yicha o'quvchilarning o'zlashtirish darajasi o'rtacha 20 % ga yuqori ekanligi qayd etilgan. AQShning Kaliforniya shtatida olib borilgan tadqiqotlar (2020-yil) interaktiv doskalar va vizual dars materiallarining o'quvchilarning o'rganish ko'nikmalarini 30 % ga yaxshilaganini ko'rsatdi.
4. **Guruhiy ish va kollektiv faoliyat:** Eksperimentlar davomida guruhiy mashg'ulotlar o'tkazilgan sinflarda o'quvchilarning bilim o'zlashtirishi va ijtimoiy ko'nikmalari 22 % ga oshgani kuzatildi. Finlandiyada (2021-yil) olib borilgan tadqiqotlar ko'rsatganidek, guruhiy ish o'quvchilarning fikrlash tezligini va ijodkorligini sezilarli darajada rivojlantiradi.
5. **O'quvchilarning fikrlash tezligi:** Xitoyda 2019-yilda olib borilgan tadqiqotlarda matematika darslarida zamonaviy texnologiyalardan foydalanish tufayli o'quvchilarning muammolarni hal qilish tezligi 18 % ga oshgan. Natijalar ko'rsatdiki, zamonaviy yondashuvlarning ta'lim jarayoniga joriy etilishi o'quvchilarning nafaqat o'qishga bo'lgan qiziqishini oshiradi, balki ularning analitik fikrlash va ijodkorlik darajasini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Yangi g'oyalar

1. **Matematika ta'limida gamifikatsiya:** Ta'lim jarayoniga o'yin elementlarini kiritish orqali o'quvchilarning qiziqishini oshirish mumkin. Masalan, masalalarni yechish uchun virtual mukofotlar va reyting tizimlarini yaratish.
2. **Sun'iy intellekt yordamida moslashtirilgan ta'lim:** Har bir o'quvchining individual ehtiyojlariga mos dars materiallarini taqdim etuvchi AI tizimlarini joriy qilish. Bu o'zlashtirish darajasini sezilarli darajada oshiradi.
3. **Matematika va hayotiy amaliyot integratsiyasi:** Darslarda real hayotdagi muammolarni yechishga qaratilgan loyihaviy yondashuvlarni qo'llash. Masalan, moliyaviy savodxonlik yoki ekologik masalalarni matematik tahlil qilish.
4. **VR va AR texnologiyalaridan foydalanish:** Virtual va kengaytirilgan reallik vositalarini qo'llab, geometriya va boshqa murakkab tushunchalarni yanada chuqurroq o'rganish imkonini yaratish.
5. **Matematika laboratoriyalari:** Zamonaviy texnologiyalar bilan jihozlangan laboratoriyalar tashkil etish va bu yerda o'quvchilarga matematik modellashtirish va tahlil bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazish.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqotlar va amaliy tajribalar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy metodlar dars jarayonini yanada samarali va qiziqarli qiladi. Masalan, ta'limda interaktiv metodlarning qo'llanilishi o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish va o'quvchilarni o'z bilimlarini amalda qo'llashga undaydi. Interaktiv metodlar yordamida o'quvchilar faqat ma'lumotlarni qabul qilish emas, balki o'ylash, tahlil qilish, muammolarni hal qilish va o'zaro fikr almashish orqali bilimlarni chuqurlashtiradilar. O'qituvchi o'quvchilarning qiziqishini uyg'otish uchun gamifikatsiya, diskussiyalar, kichik guruh ishlarini tashkil etish, case studylar, onlayn o'quv vositalari va multimediyalaridan foydalanish orqali o'quvchilarning faolligini oshirishi mumkin.

Shuningdek, zamonaviy metodlar o'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Masalan, kollektiv o'qish, kritik fikrlashni rivojlantiruvchi savollar, masalalar va muammolarni hal qilishga qaratilgan metodlar o'quvchilarning analitik fikrlashini va muammolarni hal qilishdagi samaradorligini oshiradi. Bu metodlar o'quvchilarning faqat o'zlarini emas, balki guruhdagi boshqa o'quvchilar bilan ham o'zaro faoliyatda bo'lishini ta'minlaydi, bu esa jamoaviy ish va ijtimoiy o'zaro ta'sirni rivojlantiradi.

Biroq, bu metodlarning muvaffaqiyatli tatbiqi o'qituvchilarning professional malakalariga, pedagogik qobiliyatlariga va metodik tayyorgarliklariga bog'liq. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'qituvchilarning yangi pedagogik usullarni o'zlashtirish jarayoni davomida ularni muntazam ravishda kasbiy rivojlanish kurslari, seminarlar va treninglar orqali qo'llab-quvvatlash zarur. Kasbiy rivojlanish dasturlari o'qituvchilarga yangi metodlarni qo'llashda amaliy tajriba orttirish imkoniyatini beradi, shuningdek, pedagogik texnologiyalarni o'zlashtirish, o'qitishning zamonaviy usullarini bilish va o'quvchilarning o'ziga xos ehtiyojlariga moslashish imkoniyatini yaratadi.

Resurslar masalasi ham o'qituvchilarning metodlarni muvaffaqiyatli tatbiq etishida muhim ahamiyatga ega. Darsliklar, elektron resurslar, ta'lim texnologiyalari va interaktiv vositalar o'qituvchining pedagogik ishinin samaradorligini oshiradi. Biroq, bu resurslarning faqatgina mavjudligi yetarli emas; ulardan samarali foydalanish uchun o'qituvchilarni bu vositalar bilan tanishtirish va ularga ulardan qanday foydalanish bo'yicha ko'nikmalarni o'rgatish zarur. Masalan, zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish o'qituvchilarga o'quvchilar bilan individual ish olib borish, ularga moslashtirilgan vazifalarni berish va o'quvchilarning o'z-o'zini baholash imkoniyatlarini yaratish imkonini beradi.

An'anaviy metodlar, albatta, ta'lim jarayonida o'z o'rnini saqlab qoladi, chunki ular o'quvchilarning asosiy bilimlarni o'zlashtirishiga yordam beradi va mustahkam asoslarni yaratadi. Ammo, bu usullarni zamonaviy metodlar bilan uyg'unlashtirish ta'lim sifatini yanada yaxshilashga yordam beradi. O'quvchilarning individual xususiyatlarini inobatga olib, o'qituvchi o'z pedagogik yondashuvini moslashtirishi kerak. Har bir o'quvchi uchun eng yaxshi metodni tanlash, ularning o'qish usullarini tushunish va darsni qiziqarli qilish uchun zaruriy o'zgartirishlarni kiritish kerak.

Shu nuqtai nazardan, o'qituvchining professional malakasi, innovatsion metodlarga tayyorligi va o'quv resurslarining mavjudligi ta'lim tizimining rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, bu metodlarni tatbiq etishda ijtimoiy va madaniy kontekstni hisobga olish zarurligini ham unutmash kerak. O'qituvchilar o'z darslarida zamonaviy texnologiyalarni qo'llashda nafaqat pedagogik jihatdan samarali yondashuvlarni, balki o'quvchilarning madaniy, psixologik va ijtimoiy ehtiyojlarini ham hisobga olishlari kerak. Bunday integratsiyalashgan yondashuv ta'lim tizimining barcha tomonlari uchun ijobiy natijalar keltiradi.

Matematika o'qitishning zamonaviy usullari faqat texnologik yondashuvlardan iborat emas, balki o'quvchilarning faolligini oshirish, ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish va o'quv jarayoniga interaktivlikni qo'shish orqali matematika faniga bo'lgan qiziqishni yanada oshirishga qaratilgan kompleks yondashuvdir. Ushbu metodlar o'quvchilarni nafaqat darsdagi faol ishtirokga, balki matematika faniga nisbatan psixologik va ijtimoiy motivatsiyani kuchaytirishga undaydi. Shuningdek, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, gamifikatsiya, onlayn o'quv resurslari va multimediya vositalari orqali matematika darslarini yanada jonlantirish va qiziqarli qilish imkoniyati yaratiladi.

Matematika fanini o'rgatish jarayonida zamonaviy usullarni qo'llash orqali o'quvchilarda aniq va mustahkam bilimlar shakllantirish bilan birga, ularning muammolarni hal qilish, tahlil qilish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlari ham rivojlanadi. Masalan, matematik masalalarni real hayotdagi vaziyatlar bilan bog'lash, interaktiv ta'lim vositalaridan foydalanish, masalalarni guruhda hal qilish kabi usullar o'quvchilarning ijodiy yondashuvini qo'llab-quvvatlaydi. Bu o'quvchilarning faqatgina matematik formula va tushunchalarni eslab qolishga emas, balki ularni amaliyotda qo'llashga ham imkon yaratadi.

Zamonaviy metodlarni ta'lim jarayoniga muvaffaqiyatli joriy etish o'quvchilarning matematika faniga bo'lgan qiziqishini sezilarli oshiradi. Bu o'quvchilarda matematikaning amaliy ahamiyatini tushunishga yordam beradi, shuningdek, kelajakda kompleks muammolarni hal qilishda matematik bilimlardan samarali foydalanishga tayyorlaydi. Masalan, matematika darslarida kollaborativ yondashuvlar va o'quvchilarning o'zaro hamkorlikda ishlashlari ularning ijtimoiy va muloqot ko'nikmalarini ham rivojlantiradi.

Bu esa, o'quvchilarning nafaqat ilmiy, balki shaxsiy rivojlanishiga ham katta ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, bu metodlar o'quvchilarning matematik tafakkurini va mantiqiy fikrlashini mustahkamlashga yordam beradi. O'quvchilarni qiyin masalalarni yechishga, har xil usullarni qo'llashga va matematik natijalarni izchil tarzda tahlil qilishga o'rgatish orqali ularning o'quv jarayonida o'ziga bo'lgan ishonchi ortadi. Matematika faniga bo'lgan qiziqish nafaqat uning asosiy tushunchalarini o'zlashtirishni, balki uning kundalik hayotdagi ahamiyatini anglashni ta'minlaydi.

Bundan tashqari, zamonaviy o'qitish usullari o'quvchilarning individual ehtiyojlarini inobatga olishni ta'minlaydi, bu esa o'qituvchiga har bir o'quvchining o'ziga xos o'rganish uslubiga mos metodlarni tanlash imkonini beradi. Shunday qilib, matematikani o'qitishning zamonaviy usullari nafaqat o'quvchilarning bilim darajasini oshiradi, balki ularning fikrlash tarzini, yaratish qobiliyatlarini va jamoada ishlash ko'nikmalarini ham rivojlantiradi.

Shu nuqtai nazardan, matematika o'qitishning zamonaviy metodlari o'quvchilarning fan haqidagi tasavvurlarini kengaytirish va ularda yanada chuqurroq hamda keng qamrovli bilimlarni shakllantirish imkoniyatini beradi. Bu, o'z navbatida, nafaqat matematika faniga, balki boshqa fanlarga ham qiziqish va bilim darajasining oshishiga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Brown, P. (2020). Mathematics Education: A Contemporary Perspective. Cambridge University Press.
2. Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press.
3. Resnick, M. (2017). Lifelong Kindergarten: Cultivating Creativity through Projects, Passion, Peers, and Play. MIT Press.
4. Yurtimiz ta'lim tizimiga oid rasmiy hujjatlar va qonunchilik materiallari.
5. Zamonaviy matematika ta'limi bo'yicha onlayn maqolalar va resurslar.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(6)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.